

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.
4. Таблиця відповідності Переліків напрямів підготовки фахівців у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>.
5. Фесенко Г. Г. Урбан–антропологічний дискурс філософії безпеки / Г. Г. Фесенко // Гілея : науковий вісник. – 2015. – Вип. 92. – С. 166–170.

Тетяна Фесенко,

кандидатка технічних наук, доцент,
доцент кафедри будівництва та архітектури
Луганського національного аграрного університету

Галина Фесенко,

кандидатка філософських наук, доцент,
доцент Харківського національного університету
міського господарства імені О. М. Бекетова

ГЕНДЕРНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ В ОСВІТІ: АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКИХ ІНІЦІАТИВ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Гендерне бюджетування, як інструмент для здійснення справедливого розподілу бюджетних коштів, ґрунтується на принципах складання бюджету не для «середньостатистичної людини», а членів громади з особливими потребами, обумовленими їх статево-віковими соціальними ролями [1, с. 5]. Застосування гендерного підходу у процесах бюджетування закладів освіти дозволяє використовувати фінансові ресурси таким чином, щоб зменшувати існуючі гендерні розриви у соціально-економічному розвитку громади, а також формувати соціо-простори, вільні від гендерної дискримінації у частині надання освітніх послуг. Втім в Україні ще відсутні сталі процеси творення гендерних бюджетів, і мова йде лише про «гендерні бюджетні ініціативи» (ГБІ).

Метою дослідження є компаративний аналіз освітніх ГБІ, інформація про які викладена у публікаціях, виданих за підтримки міжнародних інституцій (Фонду імені Фрідріха Еберта, Шведської агенції з міжнародної співпраці та розвитку (SIDA) [2; 3].

В Україні освітні ГБІ розроблялися в рамках місцевих програм розвитку: «освіти та підтримки молоді» (Івано-Франківська обл.), «фізичної культури та спорту» (Луганська обл.), «позашкільної освіти» (м. Житомир) «культури» (м. Чугуїв Харківської обл.) [4]. Гендерний аналіз фінансування освітніх закладів представлений у шести кейсах:

- 1) «дошкільна освіта Івано-Франківської обл.» [2, с. 34–36];
- 2) «позашкільна освіта м. Житомира» [1, с. 24–27];

3) «Луганська обласна комплексна дитячо-юнацька школа «Олімпійська надія» [2, с. 21–29];

4) «Луганська обласна школа вищої спортивної майстерності» [2, с. 15–20];

5) «школи естетичного виховання м. Чугуєва Харківської обл.» [1, с. 27–29];

6) «професійно-технічна освіта в Івано-Франківській обл.» [2, с. 36–39].

Таблиця 1

Результативність проектних ініціатив з гендерного бюджетування в освіті (український досвід, 2011–2012 рр.)

№ п/п	Ознаки/складові гендерного бюджетування	Case study з гендерного бюджетування в освіті					
		1	2	3	4	5	6
1	Встановлення чітких взаємозалежностей «освіта – сталий розвиток території»	частково	частково	–	–	частково	–
2	Встановлення гендерного розриву	–	–	–	–	+	–
3	Детальна структура вартості послуги	–	–	–	–	+	–
4	Повнота гендерно-сегрегованої статистики	частково	частково	частково	частково	+	частково
5	Імплементация ГБІ	–	частково	–	–	+	–

+ наявність / відповідність
– відсутність

Оцінка вітчизняних ГБІ може бути здійснена за наступними критеріями:

– наявність чітко окреслених взаємозалежностей «освіта – сталий розвиток території». Наприклад, гендерний фокус дошкільної/позашкільної освіти пов'язується з питанням залучення у продуктивну працю жінок з малолітніми дітьми; спеціалізована спортивна/естетична освіта/професійно-технічна – з гендерною статистикою у сфері зайнятості;

– визначення гендерних розривів у наданні освітніх послуг. Наприклад, в Чугуєві виявлена гендерна дискримінація у доступності послуг з естетичного виховання. Гендерною домінантою у діяльності музичної школи є «дівчинка 9-12 років», а послуги, в яких зацікавлені

більшій мірі хлопці (гра на барабанах, саксофоні, бас-гітарі тощо) недостатньо представлені, або відсутні;

– *детальна структура вартості послуги;*

– *повнота ґендерносеґрегованої статистики;*

– *інформація про імплементацію ГБІ* містить обґрунтування щодо обсягу фінансування, необхідного для «вирівнювання ґендерної диспропорції». Так, для реалізації ГБІ у м. Чугуєві була розрахована сума (522 484, 22 грн.) [1, с. 28]. Разом з тим ГБІ на Луганщині і Івано-Франківщині мають характер рекомендацій («звернути увагу...»; «заохочувати...»; «створювати...») без необхідних вартісних показників.

У підсумку авторками пропонується наступний інструмент для оцінки ГБІ (див. таблицю 1).

ЛІТЕРАТУРА

1. Gender budgeting: practical implementation : Handbook / [prep. by Sheila Quin]. – Council of Europe, 2009. – 80 p.
2. Ґендерні аспекти бюджетування на місцевому рівні : практич. посіб. ; Фонд ім. Фрідріха Еберта в Україні. – К., 2012. – 40 с.
3. Ґендерно-орієнтоване бюджетування на місцевому рівні в Україні. Результати впровадження пілотних проектів у вибраних областях: Івано-Франківській обл. та Луганській обл. / [ред. Е. Клатцер]. – К., 2013. – 46 с.
4. Фесенко Г. Gender Mainstreaming в культурном менеджменті сучасного міста [Електронний ресурс] / Г. Фесенко, Т. Фесенко // На шляху до ґендерного рівності: Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації проти жінок : матеріали республіканської конференції ; сост. З. М. Кодар. – Астана, 2013. – С. 155 – 160. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/39771/1/76-Fesenko.pdf>.

Сергій Штурхецький,

кандидат наук державного управління,

доцент кафедри журналістики

Національного університету «Острозька академія»

ПРИНЦИПИ ЗАСТОСУВАННЯ ҐЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ/ЖУРНАЛІСТОК

Необхідність застосування нових підходів до підготовки майбутніх фахівців та фахівчинь в Україні почала обговорюватись чи не відразу від здобуття Незалежності. Спочатку подолання досвіду тоталітарного минулого, а потім – і європейський вектор розвитку культурно-освітньої сфери держав визначав науковий дискурс з цієї проблеми. До світоглядних проблем та наявних стереотипів додалися інституційні проблеми вітчизняної освіти як правонаступниці освіти радянської – заідеологізованість, відірваність від практики, ізольованість, консерватизм, відсутність достатнього рівня матеріального забезпечення.

На тлі цих складних проблем послідовно спочатку окремими представниками/представницями науки, а далі – і більш масово – розпочали впроваджуватись нові підходи до вивчення та викладання